

Yrityksen kiertotalousmuutoksen aika on nyt

Kiertotalousvalmennus, Organisaatio ja
muutoksen johtaminen 22.10.2024

Annukka Berg (VTT)
Kiertotalous-Suomi, Syke

KIERTOTALOUS - SUOMI

KIERTOTALOUDEN GREEN DEALIN KOTIPESÄ

Organisaatiokohtaista sparrausta ja klinikoita

- Tukea Kiertotalouden green deal -sitoumusten laadintaan ja toteutukseen

Kohderyhmittäin räätälöityä tietoa ja parhaita käytäntöjä

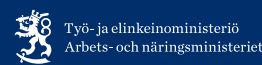
- Teollisuus ja energia
- Kulutus ja ruoka
- Kunnat ja alueet

KIERTOTALOUSSIIRTYMÄN KÄTILO

Systemisten muutosten kehkeytystä

- Verkostojen rakentaminen ja ylläpito
- Systemimuutosten siementen keruu, analysointi ja hankkeistaminen
- Muutosta tukevien työpajojen fasilitointi
- Rahoituksen tuki
- Alueellisen muutoksen tuki

- Kohderyhmiä yritykset, kunnat ja alueet sekä systemisten muutosten rakentajat
- Kiertotalouden strategisen ohjelman toimenpiteitä. Motiva ja Syke koordinoivat (2022-).

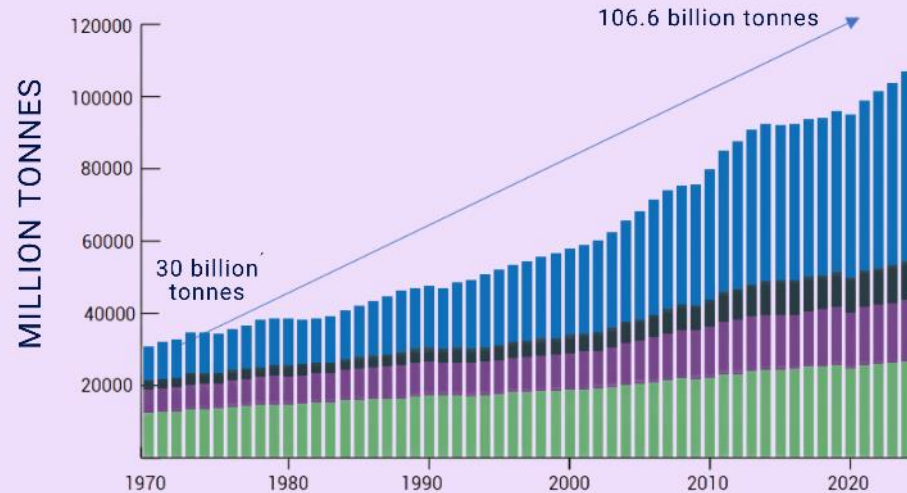

Ensin huonot uutiset

Material use has increased

It grew more than 3x over the last 50 years and continues to grow by an average of more than 2.3% per year.

Biomass

Non-metallic
minerals

Fossil fuels

Metals

Globaali luonnonvarojen käyttö on huolestuttavalla tasolla

Mikäli kehityssuuntaa ei saada muutettua, luonnonvarojen **käytön arvioidaan kasvavan vuoteen 2060 mennessä 60 prosentilla vuoden 2020 tasosta.** Tämä aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ympäristöön, talouteen ja hyvinvointiimme.

[Lähde: Global Resources Outlook 2024](#)

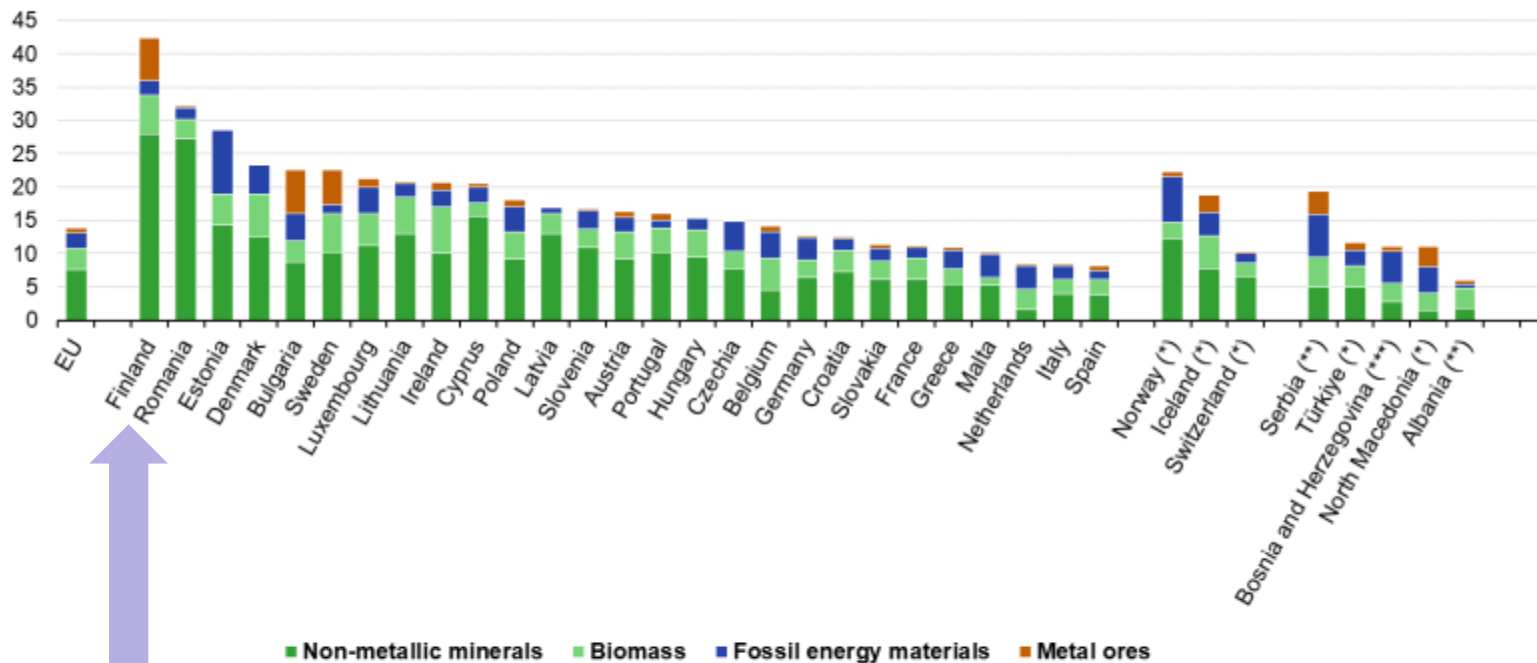
”Globaaleista
materiaalivirroista vain
7,2% on kiertoihin
perustuvaa”

Lähde: Circularity Gap report 2024

EU-vertailussa Suomi kuluttaa runsaasti materiaaleja

Domestic material consumption by main material category, 2023
(tonnes per capita)

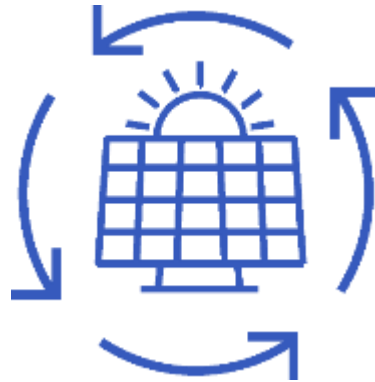

(*) 2022 instead of 2023
(**) 2021 instead of 2023
(***) 2019 instead of 2023

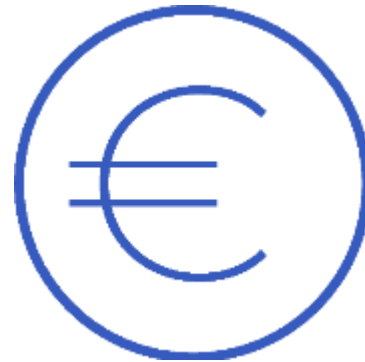
Note: The 'Other products' and 'Waste for final treatment and disposal' categories are included in the 'Non-metallic minerals' category

Lähde: Eurostat
2024: [Material flow accounts and resource productivity](#)

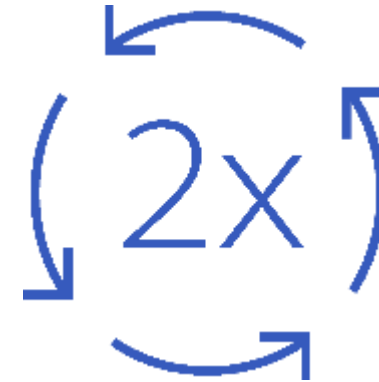
Suomi on asettanut tavoitteekseen luonnonvarojen kulutuksen taittamisen

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa.*

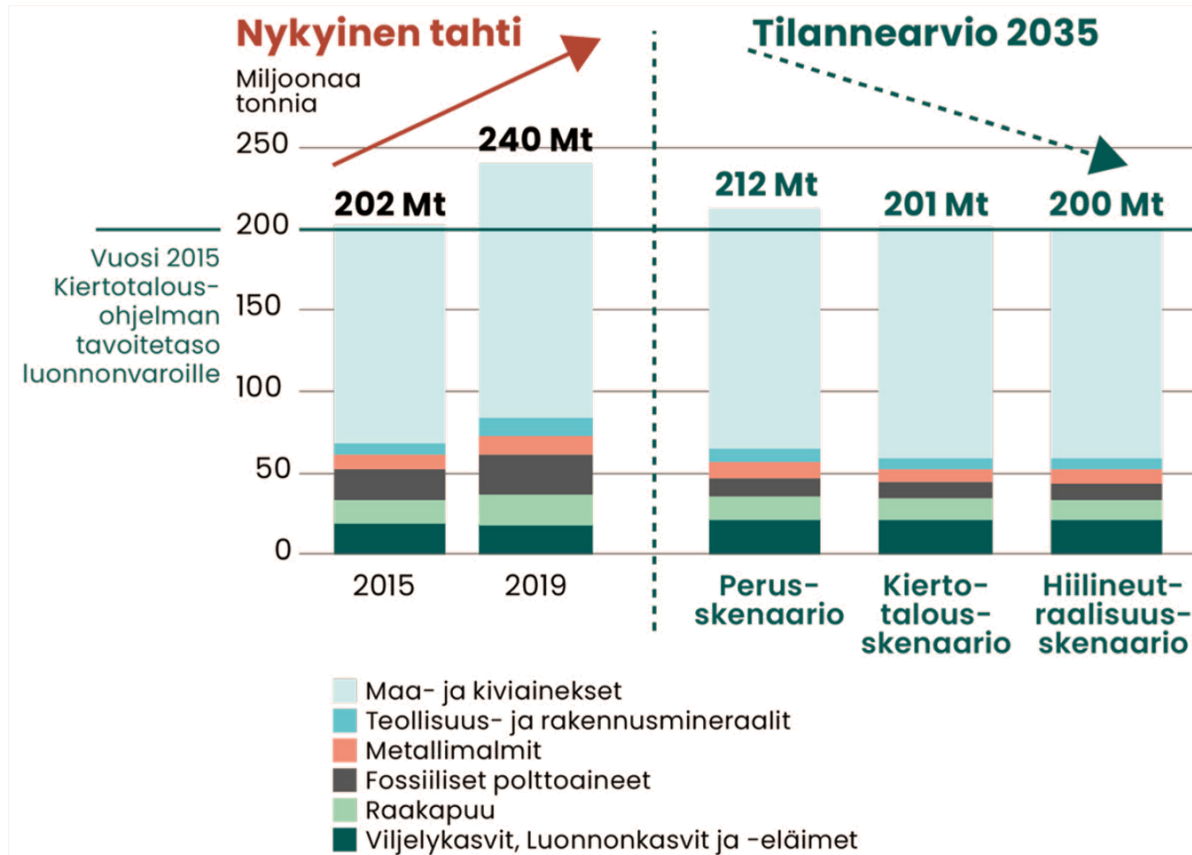
Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.

Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä.

* Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.

Nykyisillä toimilla luonnonvarojen kulutuksen vähennystavoitteeseen ei päästä

Lähde: Suomen kansantalouden materiaalivirrat ja niiden vaikutukset: Toteutunut kehitys ja kiertotalouden skenaariot vuodelle 2035 (2024)

Suomi on muutenkin lähinnä kiertotalouden ajatusjohtaja. Teoissa jäämme eurooppalaiseen keskikastiin – tai sen alle.

Nykytila-arviot kiertotalouden tilasta Suomessa

Yhteensä yhdeksästä indikaattorista kolme on punaisella (heikko suoritus), neljä keltaisella (kohtuullinen suoritus) ja yksi vihreällä (hyvä suoritus). Kuluttajille ja yrityksille suunnatut kiertotalousbarometrit eivät vielä ole valmiita eivätkä siksi mukana arvioinnissa.

**Resurssituottavuus
(BKT/RMC)**

**Materiaalien
kiertotalousaste (CMU)**

**Yhdyskunta-, pakkaus- ja
rakennusjätteen määrä
ja kierrätysaste**

**Kotimainen materiaalien
kulutus (DMC)**

**Kotimainen raaka-aineiden
kulutus (RMC)**

**Kiertotaloustoimialojen
liikevaihto ja yritysten
lukumäärä**

**Innovatiiviset julkiset
hankinnat**

Ekoinnovaatiot

Lähde: Kiertotalouden
strategisen ohjelman
arviointi (2023)

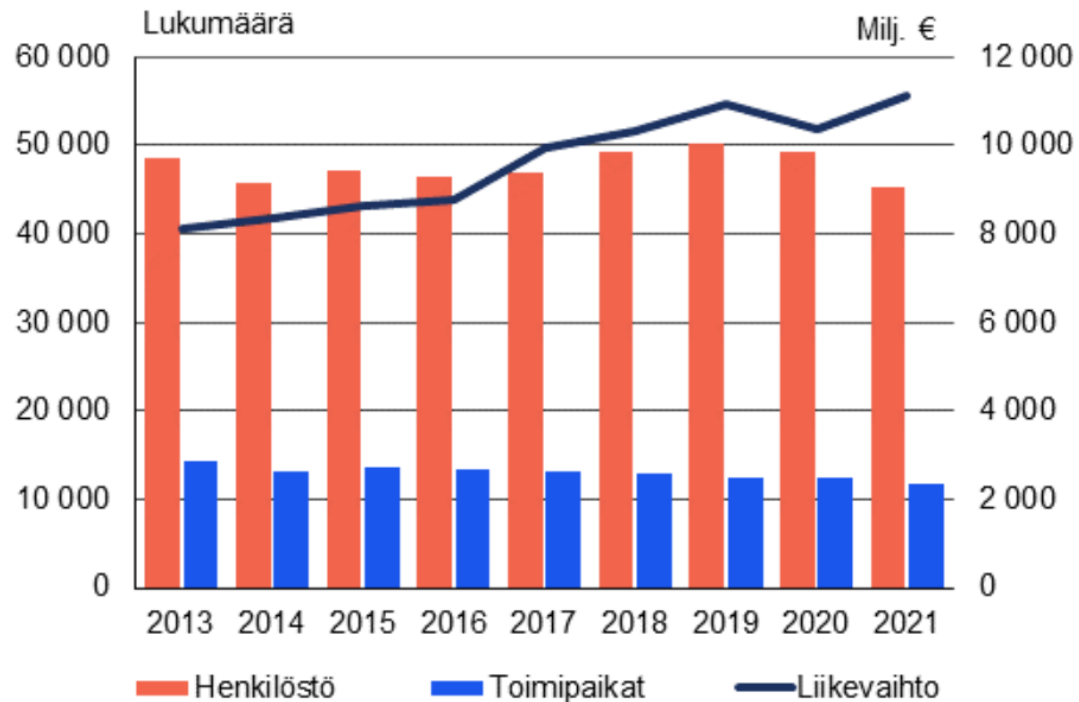
Copyright: Valtioneuvosto (2023)

Sitten hyviä uutisia

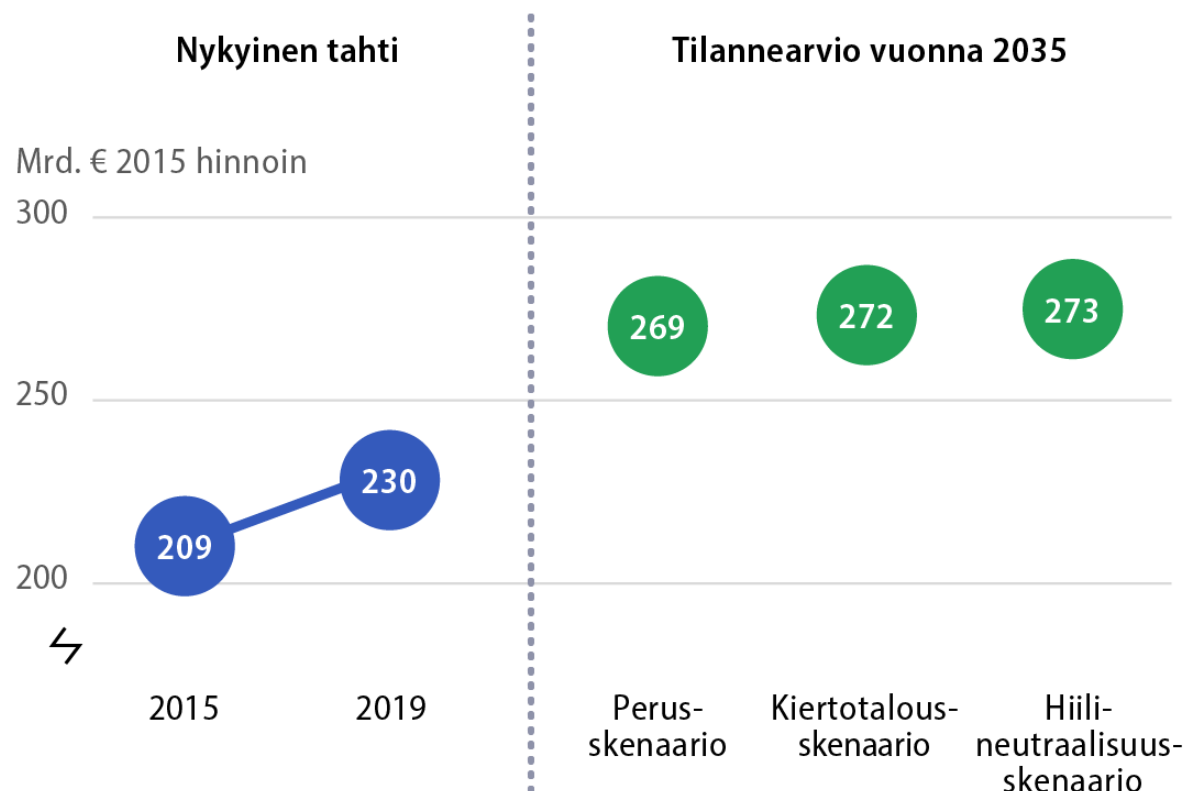
Kiertotalousyritysten liikevaihto on kasvussa

Kiertotaloustoimipaikkojen lukumäärä, liikevaihto ja henkilöstö vuosina
2013–2021

Lähde: Tilastokeskus 2023

Kunnianhimoiset kiertotalous- ja ilmastotoimet tukevat talouden kasvua Suomessa

Lähde: Suomen kansantalouden materiaalivirrat ja niiden vaikutukset: Toteutunut kehitys ja kiertotalouden skenaarit vuodelle 2035 (2024)

Osaamisen kehittäminen on tärkeimpiä askeleita kohti kiertotalousmuutosta

Kiertotalouden idea tunnetaan jo varsin laajasti.

- Kiertotalousbarometrien (2023) mukaan **91 %:lle yrityksistä kiertotalous on vähintään jonkin verran tuttua**. Yrityksiltä puuttuu kuitenkin tietoa ja osaamista kiertotalouden viemisestä
- Vain pienellä osalla yrityksistä (12 %) liikevaihdosta vähintään puolet perustui kiertotalouteen. **Suurin osa aikoo lisätä** kiertotalousliiketoiminnan osuutta yrityksensä liiketoiminnassa seuraavan viiden vuoden aikana.
- Sekä kiertotalouteen liittyvässä ajattelussa että toiminnassa painottuvat **jättekysymykset**. Tämä pätee yritysten ohella myös kansalaisiin. **Jakamistalouden** ratkaisut tunnetaan heikoimmin.
- **Kasvuhakuisimmat** yritykset ovat eniten kiinnostuneita kiertotalouden tarjoamista mahdollisuuksista. Tietoa ja osaamista puuttuu varsinkin PK-yrityksiltä.

Kiertotalouden mahdollisuuksien ja vaikutusten tunnistamiseen kaivataan tukea.

- Kiertotalous-Suomen kyselyssä (2023) **yli puolet vastaajista koki, että oma organisaatio tarvitsee apua** vastataksaan kiertotalouden osaamistarpeisiin.
- Monet organisaatioista olivat nostaneet kiertotalouden **strategiseksi tavoitteeksi**. Suunnitelmien viemistä käytäntöön pidettiin silti monin tavoin haastavaa.
- Erityisesti toivottiin osaamista **vaikuttavuuden** tunnistamiseksi ja osoittamiseksi. Osaamistarpeiksi nostettiin myös laajempi ymmärrys kiertotalouden **toimenpiteistä, hyödyistä ja verkostoista**.
- Koulutuksen määrä koettiin yhä riittämättömänä ja **siiloutuneena**, sillä tarvittaisiin myös aloja läpileikkaavaa, systemistä ajattelutapaa.

”Erityisesti olisi tarve painottaa transformatiivisen, **nykyisiä käytäntöjä, taitoja ja rakenteita** kyseenalaistavan **oppimisen** roolia osana vihreän siirtymän osaamispohjan rakentamista.”

Lähde: [VISIOS 2023](#)

4 väitettä kiertotalousmuutoksesta ja osaamisesta

1. Isossa kuvassa siirtymä kiertotalouteen haastaa perusteelliseen uudelleenajatteluun.
2. Kyse on siitä, osaammeko kuvitella varsin toisenlaisen talouden – ja tehdä siitä totta.
3. Siirtymässä on rooleja hyvin erilaisille osaajille – ja iso paino yhteistyölle.
4. Kiertotalousmurros tapahtuu pienillä askelilla ja harppauksiin varautumisella.

Sitran muistilista kyvykkyyksien tunnistamiseen

1. Organisaatio ja kulttuuri:

- Ydintoiminta ja kulttuuri
- Johtaminen ja mittarit
- Myynnin uudelleenajattelu
- Rahoitus

2. Toiminnot ja innovaatiot:

- Tuotteiden ja palvelujen suunnittelu
- Operatiivinen toiminta
- Teknologia ja data
- Yrityskaupat ja sisäiset startupit

3. Kiertotalousekosysteemi:

- Ekosysteemi ja kumppanuudet
- Tuotantoketju
- Takaisinottojärjestelmät

Lähde: [Sitra \(2022\)](#)

Tervetuloa mukaan Kiertotalouden green dealiin

- Kiertotalouden green deal on **vapaaehtoinen strateginen sitoumus**, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimia, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta.
- Toimien tulee tukea **kiertalousohjelman luonnonvaratavoitteita**, hiilineutraaliutta ja kestävän talouden edistämistä **vuoteen 2035 mennessä**.
 - Sitoumuksilla halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja.
- Green deal on tarkoitettu **yrittäjille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille**.

Lisätietoa: <https://ym.fi/kiertotalouden-green-deal>

Sitoumus valmis

SKANSKA

Y L V A

 vantaan energia

F Y
R A

 BOREALIS

 A-INSINÖÖRIT

PORVOO BORGÅ

Sitoumusta valmistelelee mm.

 SENAATTI

V A A S A .

 MTK

posti

 KESKI-SUOMEN LIITTO

 RAKENNUS-
TEOLLISUUS

 SANDVIK

KUOPIO

 AFRY

 Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

KiSu somessa & uutiskirje

- Seuraa KiSua somessa:
 - LinkedIn:
<https://www.linkedin.com/showcase/kiertotaloussuomi/>
 - X: https://x.com/kiertotalous_FI
- Hashtag: **#KiertotalousSuomi**
- Tilaa Kiertotalous-Suomen uutiskirje:
<https://kiertotaloussuomi.fi/kiertotalous-suomi/uutiskirje/>

Kiitos!

K I E R T O T A L O U S - S U O M I